

Biz Neler Yaptık?

Elektrik ve Elektronik Mühendisi Övül Eski
ovul.eski@emo.org.tr

Önceleri 8 Mart'ların hatırına Bülten'de biraz biraz 'varız' diyerek başlamıştık EMO Ankara Şubesi'nden kadınlar olarak, 2007 sonlarında artık bir komisyon oluşturulmuş dedik ve ilk toplantımızı yaptık. Zaman nasıl geçiyor dolu dolu olunca. Komisyonu oluşturmak üzere ilk bir araya geldiğimizde ulaşabildiğimiz bütün EMO Ankara Şubesi üyesi kadınlara ulaşmaya çalışmıştık. Daha önceden yapılmış bir anket denemesi ve ankete ilgili derginin eski sayılarından birinde çıkan ve bir önceki yıl bizim de Bülten'de yazısını yayınladığımız bir meslektaşımızın Ruhsar Hanım'ın yazısı dışında elimizde çok da bir şey yoktu aslında. Kentli, eğitilmiş kadınlar olarak kurtarılmış bölgede kaldığımız düşünülüyor/hatta düşünüyorduk. Ama toplumun alt kesimlerinde daha yoğun hissedilen cinsiyetçi baskıyı çözmek için bile üstten bakan inandırıcılıktan uzak elitist bir tavır oluşturmamak için önce kendimizi ve kendi sorunlarımızı tanımlamalıydık.

Hepimizin biraz şaşkınca da olsa yaşadıklarımızı paylaştığımız ilk toplantımız ve sonrasında devam eden toplantılarımız yaşamı birbirimizden öğrendiğimiz, yalnızca kendimizin boğuştuğunu düşündüğümüz sorunlarda aslında ne kadar ortak olduğumuzu fark ettik, birbirimizi

geliştirdiğimiz buluşmalara döndü. Toplantılarımıza ister farkındalığı arttırma toplantısı, ister bilinç yükseltme toplantısı denilsin, ister kısır (bu fikri aklımıza sokanlardan bir yapıp getiren de olmadı ki yesek) eşliğinde kabul günleri olarak görülsün aslında örgütlenme ve yalnızlığımızı aşma buluşmaları oldu. Kadınlar olarak sorunlarımızı tanımlayacak olan da çözüm önerilerini getirecek olan da bizlerdik ve bunu yapıyorduk.

Her ne kadar "her toplantıda karar alma zorunluluğu yoktur" kararı alsak da, sorunlarımızı paylaşıırken toplumun az kabul gören, üzerinde çok çalışılmamış ötekileri olarak biz şehirde yaşayan, eğitilmiş ve çalışan/işsiz mühendis kadınlar olarak kendi ötekiliğimizi tanımlamak için adım adım yol alıyor, kendi tanımlarımızı yapmadan dilimizi oluşturmadan tek başımıza sesimizin boğulacağını fark ediyorduk. Karar almama kararına rağmen her toplantı birbirine güvenen, saygı duyan, hiyerarşi kurmadan iş yapma kültürü oluşturmaya çalışan yapımızın bir başka tuğlası oluyordu. Tabii bu kadar mühendis bir araya gelince iş çıkarmadan da duramıyorduk bizim toplantılardan. Önce MOBBING söyleşiyle başlamıştık. Kadın, erkek bütün çalışanların karşılaşabildiği ama kadınların karşılaşma

oranının daha yüksek olduğu duygusal ve sosyal tacizi aramızdan bir arkadaşımız oldukça ayrıntılı bir şekilde tanımlayıp anlattı bize, daha sonrasında bir yaz akşamı arkadaşımızı geri gelmek üzere yurtdışına uğurladık Şubenin terasında güzel bir toplantıyla.

Toplantılarımız ortak dilimizi oluşturmak sorunlarımızı tanımamak konusunda bizi geliştireyordu ama "ayrımcılık yapıyorsunuz niye erkekleri komisyonunuza almıyorsunuz" diyen arkadaşları da düşünerek ve Odamızın eril yapısını dikkate alarak ilk etkinliğimiz Pınar Selek'le askerlik ve erkeklik tanımı özelinde toplumsal cinsiyet tanımları ve bu tanımların biz bireyler üzerinde yarattığı baskıları tartışmak için "Sürüne Sürüne Erkek Olmak" adlı kitabıyla ilgili söyleşi yaptık. Erkek meslektaşlarımızın katılımı anlamında hayal kırıklığı yaşamış olsak da bu tür etkinliklerden elbette vazgeçmedik. "Öteki" olmak bunu kabul etmek zor bunu biliyoruz, bunu duyurmak ve iktidarı/erki/çoğunluğu elinde bulundurana sarsmak daha da zor. Ama komisyon toplantılarımız kesinlikle kolay pes etmeyeceğimizi bilecek kadar güçlenmemizi sağladı, sorunlarımızı tartışmak ve tanımlamak, yalnız olmadığımızı anlamamızı sağlarken çözüm için desteğin de yine kendimizde olduğunu gösterdi. Tek başımıza değilsek yeniden ve yeniden denemek için de gücümüz var demekti. Diğer Odalara duyuru konusunda yaşadığımız sorun yalnızca EMO Ankara Şubesi'nde değil bütün Odalara ulaşabilecek bir kadın örgütlenmesi ihtiyacını öncelikli olarak hedeflememiz gerektiğinin bir kez daha altını çiziyordu.

Bütün çabalara rağmen diğer Odalardan gelen tek-tük arkadaşlarımız da kadın çalışmalarını iletişim gruplarından duyup gelmişti. Afişlerin gönderildiğini, yazıların yazıldığını biliyorduk ama her Odanın, her Şubesinin nasıl çalıştığını, bu konuyla ilgilenebilecek üyelerine bu bilginin ulaşımını ulaştığını bilemiyorduk. TMOBB Kadın Mühendis Mimar ve Şehir Plancılar Kurultayı hazırlık çalıştaylarından biri olan İç Anadolu Bölge Çalıştayı için daha fazla TMMOB örgütlülüğüne ihtiyacımız vardı, Ankara İKK oluşmuşken ve sekreteryada kadın çalışmalarını destekleyen Şubemiz'den bir temsilci varken Ankara İKK Kadın Komisyonu'nu kurmaya çalışmamak tuhaf olurdu. İlk başlarda bazen iğneyle kuyu kazdığımızı hissettik; bazı toplantılarda EMO

çoğunluğuyla toplantıları yaptık; hatta "bu komisyon işi olmayacak galiba" diye umutsuzluğa kapıldık zaman zaman. Geçtiğimiz 8 Mart'a pankart bile yaptırmaya cesaret edemeyecek durumdayken bu 8 Mart'a dövizlerimiz ve pankartımızla beraber katıldığımız İç Anadolu Bölge Çalıştayı öncesi ve sonrası atölye çalışmalarını ve toplantılarla kaynaştığımız diğer Odalardan kadın dostlarımızla başka bir iletişim ağı da başlatmış olduk.

Atölye başlıklarının içinde yer alan "Cinsiyetçi İş Bölümü ve İşyeri Pratikleri" kapsamında hem yaptığımız anketler hem de atölye çalışmalarını farklı disiplinlerden olsak da ortaklaştığımız sorunların fazlalığını fark etmemizi sağladı "Eğitimde Cinsiyetçilik" atölyesinde yaptığımız çalışmalarda hem eğitim hayatımızda yok saydığımız geçiştirdiğimiz sorunları derleyip toplamamızı hem de öğrenci arkadaşlarımızın komisyonumuza katılımının ve akademisyenlerle ortak çalışmanın ve meslek tanıtımlarında cinsiyet hakimiyetini kırmanın mesleklerimizin cinsiyetçi tanımlarından arındırılması için gerekliliğini öne çıkardı.

Anketler, Bültenlere yazılar, toplantılar, haberleşme listeleri, etkinlikler, çalışmalar, çalıştay ya da kurultay ne yapmış olursak olalım henüz yolun başındayız. Bunlar yeni yöntemler bulmak, daha gelişmiş tanımlar yapmak üzere, daha çok olmak birlikte olmak için yalnızca daha başlangıç. Dünyayı değiştirmek, daha eşit, daha güzel bir yaşam için önce kendimizi sorgulayarak başlayalım dedik. Yolumuz uzun ve zor ama biz artık birlikteyiz, örgütlüyüz, yani daha güçlü daha akıllıyız. En zor olan bebek adımlarımızı attık; artık büyüme zamanımız!

